

QP Code : 70061

(3 Hours)

[Total Marks : 100

N.B. : (1) All questions are compulsory and carry equal marks.

(2) Draw sketches and diagrams wherever necessary.

(3) Use of map stencils is allowed.

1. Explain the major characteristics of Third World Countries.

OR

Discuss the technology gap and resource utilization in the Third World Countries.

2. Explain the impact of colonialism on agriculture and industries in developing countries.

OR

Explain the contribution of international organisation in developing countries.

3. Explain the impact of MNC's on developing countries.

OR

Explain the role of SAARC and ASEAN among Asian Countries.

4. Critically examine the major environment issues in the Third World countries.

OR

Describe the work of organization working for environmental protection in India.

5. Describe the development process and policies of India or Bangla Desh.

OR

Account for the uneven development in Brazil or Kenya.

[TURN OVER

KQ-Con. 1357-17.

(मराठी रूपांतर)

(३ तास)

(एकूण गुण : १००)

- सूचना : (१) सर्व प्रश्न आवश्यक असून सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.
 (२) आवश्यक तेथे आराखडे व आकृत्या काढा.
 (३) नकाशा-स्टेन्सिल वापरण्यास परवानगी आहे.

१. तिसऱ्या जगातील देशांची मुख्य वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा.

किंवा

तिसऱ्या जगातील तंत्रज्ञानाची दरी व साधनसंपत्तीचा वापर यावर चर्चा करा.

२. वसाहतवादाचा विकसनशिल देशातील शेती व उद्योगधंदे यावर झालेला परिणाम स्पष्ट करा.

किंवा

आंतरराष्ट्रीय संघटनांची विकसनशिल देशातील योगदानाची चर्चा करा.

३. बहुराष्ट्रीय कंपन्यांचा विकसनशिल देशावर झालेला परिणाम स्पष्ट करा.

किंवा

आशियाई देशातील सार्क व एशियन या संघटनांची भूमिका स्पष्ट करा.

४. तिसऱ्या जगातील देशांमधील मुख्य पर्यावरणीय समस्यांचे टिकात्मक परिक्षण करा.

किंवा

भारतातील पर्यावरणाच्या रक्षणासाठी कार्यरत असलेल्या संघटनांचे कार्य स्पष्ट करा.

५. भारत किंवा बांगला देश यातील विकास प्रक्रिया व धोरणे यांचे वर्णन करा.

किंवा

ब्राझील किंवा केनिया यातील असमान विकासाचा वृत्तांत द्या.

-----S-----